

Emlékeztető

MI-POL Munkacsoport Nyitóülés

2024. május 29. szerda 9.00

Jelenlévők: Deli Gergely, Török Bernát, Hörcher Ferenc, Darabos Ádám, Fröhlich Johanna, Pümkösty András, Smrcz Ádám, és Varga Péter András.

A megbeszélést Hörcher Ferenc, a PÁK Intézet igazgatója nyitotta meg, amelyet követően minden résztvevő röviden bemutatta a profilját, és hogy hogyan milyen oldalról tud a munkacsoport hasznára lenni. Török Bernát az EJKK igazgatója vázolta a munkacsoport gondolatának eredetét és célkitűzéseit. Elmondta, hogy a jelen pillanat kifejezetten kedvező egy, a mesterséges intelligenciával, azon belül is annak a politikai filozófiai aspektusaival foglalkozó munkacsoport létrehozása. Habár az elmúlt évtizedben a MI problémájával számos új projekt, intézet, folyóirat, és akadémiai publikáció foglalkozott itthon és külföldön, annak politikai filozófiai aspektusaival jóval kevesebb kezdeményezés foglalkozik, itthon pedig ez a téma tulajdonképpen érintetlen.

Hörcher Ferenc szerint a politikai filozófiai megközelítés magját az a dilemma adja, hogy az MI miként egyeztethető össze a parlamentáris demokráciákban szükséges demokratikus legitimitációval. Az MI használata ugyanis akár a választók, akár a megválasztott parlamenti képviselők felelősségének torzulásához vezethet, amely legitimitációs deficithez vezethet. E problémának számos aspektusa és változata lehetséges attól függően, hogy milyen szabályozás, milyen típusú MI használatot hogyan engedélyez.

Deli Gergely felhívta a figyelmet arra, hogy az MI potenciális használatát és impaktját illetően léteznek olyan szakmai vélemények is, amelyek a technológia politikai-társadalmi következményeit illetően kifejezetten naív álláspontot fogalmaznak meg (mint például az ÉS cikke: Várkonyi Benedek. A komornyik igazodik a gazdájához. Lévai Péterrel beszélgetett Várkonyi Benedek. INTERJÚ - LXVIII. évfolyam, 21. szám, 2024). Ezek a vélemények nem jól mérik fel az MI által generált problémák lehetséges hatókörét. Ezen kívül felvetette, hogy az MI katonai döntéshozatalban való használatának témája érdekes lehet, amellyel egy korábbi munkája miatt maga is szívesen foglalkozna.

Pümkösty András hozzászólásában megjegyezte, érdemes megkülönböztetni a kifejezetten MI technológiának az adat-oldalát és az algoritmosos döntéshozatalt. Ezzel a témával ő maga is foglalkozott korábban.

Varga Péter András arra mutatott rá, hogy az MI használata, illetve működése már nem pusztán mennyiségi változást, hanem egy teljesen új, minőségi ugrást jelent, mivel a MI-alapú technológiák döntéshozatali mechanizmusa senki számára nem átlátható, ekképpen pedig következtetéseinek helyessége sem ellenőrizhető.

A Munkacsoport operációs feladatai és működése kapcsán Török Bernát elmondta, hogy a külső, nemzetközi résztvevők meghívása kifejezetten pozitív lenne, és erre mindenkit buzdított. Fröhlich

Johanna javasolta, hogy a kezdetekben szervezhetnénk havi vagy kéthavi megbeszéléseket, amelyekre minden résztvevő hozna különböző érdekes, releváns anyagokat, s amelyeket megosztanánk, megbeszelnénk egymással. Ezek eredményeképpen egy pár hónap múlva azonosítani lehetne 3-4 kulcs témát, amellyel a Munkacsoport a jövőben behatóbban foglalkozna. Ezzel pedig már el lehet kezdeni konkrét projekteken, együttműködéseken, konferenciákon gondolkodni.

Végezetül a jelenlévők megegyeztek, hogy a következő megbeszélésre az új tanévben, 2024 szeptemberében kerül majd sor. Hörcher Ferenc kezdeményezésére addig is létrehozunk egy közös levelezőlistát és egy közös mappát, amelyben a releváns anyagokat gyűjtjük majd.